

Abstract lezing KZM

***Itineraria* naar het Heilige Land en Rome – reisgidsen of iets anders?**

Uit de late oudheid en vroege middeleeuwen zijn verschillende 'reisgidsen' of *itineraria* overgeleverd naar het Heilige Land en Rome. Ze bieden een schematisch overzicht van de route naar de heilige plekken en informatie over zaken die er te zien zijn. Voorbeelden zijn het *Itinerarium Burdigalense*, een laatantieke reisgids met de route van Bordeaux naar het Heilige Land, en het *Itinerarium Einsidlense*, een Karolingisch overzicht van wandelroutes door Rome. De teksten zijn bekend uit manuscripten uit de Karolingische tijd. Tot nu is er nauwelijks aandacht besteed aan de monastieke context waarin deze teksten werden gelezen, geschreven en/of gekopieerd. In deze lezing gaan we na wat de functie was van de *Itineraria* in hun Karolingische context, op basis van een studie van zowel de inhoud als de vorm van de teksten (d.w.z. de manier waarop ze zijn opgeschreven in het manuscript). Mijn hypothese is dat de *Itineraria* niet werden gelezen als een gids voor 'echte' pelgrimstochten, zoals geleerden wel hebben betoogd, maar moeten worden gezien als een uiting van de bredere belangstelling in topografie en kosmologie in de Karolingische kloosters, die uiteindelijk ertoe diende om tot een beter begrip te komen van de Bijbelse en christelijke geschiedenis.